

СТАНОВИЩЕ

От

доц. д-р Ася Захариева Кръстева, дм
Катедра „Образна и орална диагностика“
Факултет по Дентална медицина, Медицински Университет – София

Относно: Дисертационния труд на д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева,

докторант на самостоятелна подготовка в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2. Дентална медицина, специалност „Хирургична стоматология“ към Катедра по Орална и лициво-челюстна хирургия, на Факултет по Дентална медицина, МУ-Варна

Предложеният за рецензия дисертационен труд на тема: „Компоненти на орално здраве при пациенти в терминален стадий на хронично бъбречно заболяване на хронично диализно лечение“ от д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева е структуриран добре .

Дисертантът проследява резултатите и становищата на 194 автора от които 10 български. Повечето научни съобщения които се обсъждат са след 2000г.

Лечението на хроничните бъбречни заболявания е по утвърден алгоритъм, но в последните години изследователите обръщат внимание и на оралното здраве, с цел предотвратяване на локални и системни усложнения при тази група болни. Дисертантът се е насочил към социално значим здравен проблем (хроничното бъбречно заболяване) с неблагоприятни последици върху качеството на живот на пациентите. В този аспект всяко проучване касаещо улесняване диагнозата и поведението на коморбидностите при болните с ХБН е изключително полезно.

Предложената цел е ясно формулирана и е напълно покрита от поставените 6 задачи.

Анализите са извършени при 70 лица от различен възрастов интервал (32-89г.), което спомага за по-пълноценното характеризирание на промените в оралното здраве при болните с ХБН. Използвани са съвременни методи за регистриране на оралното здраве. Изключителен принос на докторанта е аналирането на общата нестимулирана слюнка като диагностична среда по отношение на оралното здраве и риска от развитие на орални промени при пациентите с ХБЗ. Изследвани са специфични лабораторни маркери в обща нестимулирана слюнка: урея, креатинин, калций, неорганичен фосфор и секреторен IgA.

Резултатите от приложените изследвания са представени детайлно и са отнесени към различните нива и прагове на изследваните нови показатели.

От получените резултати е видно, че при болните с ХБЗ нивата на урея, креатинин и фосфор в нестимулирана слюнка могат да се използват като метод за диагноза на оралните промени настъпващи в устната кухина при болни с ХБЗ на ХХД и това е един от най-важните приноси на разработвания дисертационен труд. Стойностите на sIgA са очаквано високи при лицата с ХБЗ, което отразява нарушения орален хуморален имунитет и обуславя косвено необходимостта от поддържане на отлично орално здраве, с цел елиминиране, както на локални, така и на системни фактори, влошаващи общото здравословно състояние на пациентите. Други важни приноси с оригинален характер са и внедряването на метод за изследване на остатъчните азотни фракции и електролити в обща нестимулирана слюнката, модифицирания метод за оценка обложенността на езика на болните, както и разработения алгоритъм за оценка на оралното здраве при пациентите с ХБЗ на ХХД лечение.

Д-р Ногалчева представя 3 публикации по проблема от 2016г. насам ,
в български списания.

В заключение д-р Анна Ненова-Ногалчева е един изграден клиничен
лекар, орален хирург, с повече от 9 години академичен стаж.

Считам, че трудът на д-р д-р Анна Ненова-Ногалчева на тема
„Компоненти на орално здраве при пациенти в терминален стадий на
хронично бъбречно заболяване на хронично диализно лечение” е цялостен, с
висока научна стойност, добре конструиран, наситен с информация, добре
документиран и представен на добър български език. Предложеният
дисертационен труд напълно отговаря на критериите за присъждането на
образователната и научна степен „ДОКТОР” по специалност „Хирургична
стоматология“.

София

04.06.2018г.

Подпис:

